

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПІКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

Галузь знань	Е «Природничі науки, математика та статистика»
Шифр та назва спеціальності	Е1 «Біологія та біохімія»
Назва освітньо-професійної програми	«Прикладна біологія та біомедицина»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	мовної підготовки та гуманітарних дисциплін
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	обов'язкова
Форма навчання	очна (денна), заочна

Викладачі

Прізвище, ім'я, по батькові	Шевченко Людмила Григорівна
Посада	завідувач кафедри мовної підготовки та гуманітарних дисциплін
Науковий ступінь, вчене звання	кандидат філологічних наук, доцент
Електронна адреса	ludshevchenko@nuozu.edu.ua
Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/filosofii-ta-inozemnykh-mov/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/10696-shevchenko-liudmyla-hryhorivna#gsc.tab=0
Консультації	Пн. 13.00, Чт. 13.00
Прізвище, ім'я, по батькові	Косіцька Ольга Михайлівна
Посада	доцент кафедри мовної підготовки та гуманітарних дисциплін
Науковий ступінь, вчене звання	кандидат філологічних наук, доцент
Електронна адреса	olkoriki@gmail.com

Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/filosofii-ta-inozemnykh-mov/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/9978-kositska-olha-mykhailivna#gsc.tab=0
Консультації	Пн. 13.00, Чт. 13.00
Прізвище, ім'я, по батькові	Давиденко Наталія Вікторівна
Посада	доцент кафедри мовної підготовки та гуманітарних дисциплін
Науковий ступінь, вчене звання	кандидат філологічних наук, доцент
Електронна адреса	natalidavid@ukr.net
Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/filosofii-ta-inozemnykh-mov/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/9977-davydenko-nataliia-viktorivna#gsc.tab=0
Консультації	Пн. 13.00, Чт. 13.00

Загальна інформація про дисципліну

Мета дисципліни	формування у здобувачів вищої освіти компетентностей, необхідних для професійного спілкування державною мовою в усній і письмовій формах, забезпечення високого рівня володіння термінологією, що відповідає фаховій діяльності, а також розвиток навичок створення, аналізу та редагування професійних текстів із врахуванням норм сучасної української літературної мови.
Завдання дисципліни	забезпечення знань щодо професійної комунікації у медичній галузі; опанування професійної термінології для використання у клінічній, науковій та педагогічній діяльності; розвиток комунікативної компетентності для ведення професійного діалогу та документування медичної діяльності; формування навичок критичного мислення та мовної культури при роботі з професійними текстами.
Пререквізити	Базова мовна підготовка: знання норм сучасної української літературної мови; навички читання, розуміння, аналізу та інтерпретації текстів різного стилю та жанру; основи культури мовлення, вміння будувати логічні, структуровані усні та письмові висловлювання. Попередній досвід навчання: вивчення дисципліни «Українська мова» в закладах середньої освіти або на молодших курсах вищих навчальних закладів; засвоєння основ ділової української мови (за наявності відповідних курсів). Знання в контексті професійного спрямування: розуміння специфіки професійної комунікації у сфері медицини, медичної психології та педіатрії; ознайомлення з базовою термінологією українською мовою, яка використовується у відповідних професійних галузях. М'які навички: вміння працювати з текстами професійного спрямування (аналіз, переклад, редагування). Базові навички критичного мислення та логічного викладення думок.
Постреквізити	Фахові дисципліни клінічного спрямування. Використання української мови для складання медичної документації (історії хвороби, виписних епікризів, протоколів) відповідно до стандартів професійної діяльності. Спілкування з пацієнтами та їх родичами, зокрема під час інформування про діагноз, лікування, профілактику та реабілітацію. Науково-дослідницька діяльність. Написання наукових статей, тез, звітів, заповнення заявок на гранти українською мовою. Підготовка та презентація доповідей на конференціях, семінарах, круглих столах. Юридична та етична складова медичної практики. Використання професійної української мови для роботи з нормативно-правовими документами (закони, постанови, накази Міністерства охорони здоров'я України). Оформлення документів, пов'язаних з правами пацієнтів та етично-правовими аспектами діяльності медичних працівників. Інтерактивні курси комунікації. Участь у тренінгах з розвитку комунікативних компетенцій, спрямованих на налагодження ефективної взаємодії у міждисциплінарних командах. Застосування української

	мови у міжособистісному професійному спілкуванні. Використання української мови для вдосконалення практичних навичок та вивчення сучасної медичної термінології.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<i>Загальні компетентності:</i> ЗК02. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. <i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):</i> СК08. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, готувати наукові публікації, брати участь у наукових конференціях та інших заходах.
Результати навчання	ПР1. Володіти державною та іноземною мовами на рівні, достатньому для спілкування з професійних питань та презентації результатів власних досліджень. ПР10. Представляти результати наукової роботи письмово (у вигляді звіту, наукових публікацій тощо) та усно (у формі доповідей та захисту звіту) з використанням сучасних технологій, аргументувати свою позицію в науковій дискусії.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 3,0 кредити (90 годин). Для очної денної форми навчання: аудиторних 36 годин, самостійна робота 54 години. Для заочної форми навчання: аудиторних 12 годин, самостійна робота 78 годин.
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 1 семестрі 1 (першого) року навчання.

Програма дисципліни

Назви тем

Модуль 1: Основи професійної мовної компетентності

Державна мова – основа професійного спілкування.

Сучасна українська літературна мова. Мовна норма.

Культура мовлення. Мовний етикет.

Орфоепічні й акцентуаційні норми української літературної мови.

Орфографічні норми української мови. Правопис 2019 року.

Модуль 2: Термінологія та мовні ресурси

Терміни й термінологія.

Словники та довідкові видання з української мови.

Система функціональних стилів сучасної української літературної мови. Особливості офіційно-ділового стилю.

Модуль 3: Мовні засоби у професійному стилі

Іменники в офіційно-діловому стилі.

Прикметники в офіційно-діловому стилі.

Дієслова в офіційно-діловому стилі.

Модуль 4: Комунікація у професійному середовищі

Спілкування як інструмент професійної діяльності.

Усне професійне спілкування.

Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.

Модуль 5: Документознавство у професійній діяльності

Документація з кадрово-контрактних питань: резюме, автобіографія, характеристика, рекомендаційний лист.

Документація з кадрово-контрактних питань: заява, особовий листок з обліку кадрів, трудова книжка, трудовий договір, контракт, трудова угода.

Довідково-інформаційні документи.

Етикет ділового листування.

Кожний модуль навчальної дисципліни є логічно завершеним, відносно самостійним, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Самостійна робота здобувача освіти

Основні завдання самостійної роботи включають:

Розвиток навичок професійної комунікації українською мовою: опанування фахової термінології; удосконалення усного та писемного мовлення в медичному контексті; вивчення особливостей медичної документації.

Формування мовленнєвої культури: опрацювання наукових медичних текстів; написання анотацій, рефератів, наукових статей; підготовка презентацій професійного спрямування.

Практичні аспекти самостійної роботи: укладання медичної документації (історії хвороби, медичні довідки, рецепти); вивчення орфографічних та стилістичних норм фахової мови; робота з електронними словниками медичної термінології

Комунікативні компетенції: оволодіння навичками професійної комунікації з пацієнтами; вивчення етичних аспектів медичного спілкування; розвиток здатності до ефективної комунікації в різних професійних ситуаціях.

Методи самостійної роботи: індивідуальні консультації; групові проекти; підготовка доповідей; опрацювання додаткової методичної літератури; робота з електронними освітніми ресурсами.

Форми контролю самостійної роботи включають: поточне тестування; підсумкові модульні контролю; диференційований залік.

Очікувані результати самостійної роботи: вільне володіння українською мовою в професійній сфері; здатність до ефективної професійної комунікації; грамотне оформлення медичної документації; розвиток навичок наукового мовлення; підвищення загальної мовленнєвої культури.

Організація навчання

Навчальні технології та форми і засоби навчання

Технології навчання:

Інтерактивні технології: кейс-метод (аналіз комунікативних ситуацій у медичній практиці); рольові ігри професійного спрямування; дискусійні платформи з медичної термінології; проблемне навчання через моделювання професійних комунікативних ситуацій.

Інформаційно-комунікаційні технології: електронні навчальні платформи; мультимедійні презентації; онлайн-тестування; використання спеціалізованих медичних словників та баз термінів; відеоконференції та вебінари.

Особистісно-орієнтовані технології: індивідуальні освітні траєкторії; диференційований підхід до навчання; врахування індивідуальних комунікативних здібностей студентів.

Форми навчання: Аудиторні: практичні заняття; лекції; семінари; консультації; групові проекти. Позааудиторні: самостійна робота; науково-дослідницька діяльність; підготовка доповідей та презентацій; написання наукових статей; участь у мовних конференціях.

Засоби навчання:

Навчально-методичні: підручники; методичні посібники; робочі зошити; навчально-методичні комплекси; термінологічні словники.

Технічні: комп'ютери; мультимедійні проектори; інтерактивні дошки; планшети; електронні платформи дистанційного навчання.

Дидактичні матеріали:; ситуаційні завдання; тестові комплекси; медичні бланки документації; зразки професійних текстів; презентаційні матеріали.

Специфічні особливості:; професійна орієнтованість; комунікативна спрямованість; міждисциплінарна інтеграція; практико-орієнтоване навчання.

Результати застосування комплексних навчальних технологій:; формування професійної мовної компетентності; розвиток комунікативних навичок; здатність до ефективної професійної комунікації; підвищення мовленнєвої культури; готовність до професійної діяльності в україномовному середовищі.

Методи навчання

Комунікативний метод:

Зосереджений на розвитку навичок спілкування та використання української мови у професійних ситуаціях. Здобувачі навчаються вести діалоги, брати участь у дискусіях, пояснювати фармацевтичні терміни та описувати процеси виробництва і застосування лікарських засобів.

Проектний метод:

Здобувачі виконують індивідуальні та групові проекти, що стосуються фармацевтичних тем, таких як аналіз інструкцій до лікарських засобів, складання резюме наукових статей українською мовою або підготовка презентацій для конференцій.

Метод рольових ігор:

Імітація реальних професійних ситуацій, зокрема обговорення з пацієнтами, інструктаж з лікарських препаратів, а також переговори з іноземними колегами чи партнерами. Це допомагає здобувачам практикувати професійне мовлення та інтерактивні навички.

Аудіо- та відеометоди:

Використання аудіо- та відеоматеріалів, що містять реальні сценарії. Здобувачі слухають або переглядають презентації, інтерв'ю з експертами та навчальні відео, після чого виконують завдання на розуміння інформації.

Інтерактивні методи навчання:

Використання навчальних платформ, інтерактивних завдань і тестів на електронних платформах, таких як Moodle, для самоперевірки знань і отримання миттєвого зворотного зв'язку. Здобувачі також беруть участь у форумах і вебінарах з фахівцями.

Метод case-study (вивчення випадків):

Аналіз реальних або змодельованих професійних ситуацій, зокрема клінічних випадків або рішень у практиці біології та біомедицини. Це сприяє розвитку критичного мислення та навичок вирішення проблем.

Читання та обговорення професійної літератури:

Здобувачі читають наукові статті, професійні журнали та інші джерела у галузі біології та біомедицини. Це сприяє збагаченню лексики та розумінню сучасних тенденцій.

Загальна схема оцінювання

СУМА БАЛІВ ЗА ШКАЛОЮ		ОЦІНКА A ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
100 балів	200 балів		іспит / д/залік	залік
90 - 100	170 - 200	A	відмінно	зараховано
82 - 89	155 - 169	B	добре	
75 - 81	140 - 154	C		
68 - 74	125 - 139	D	задовільно	
61 - 67	111 - 124	E		
35 - 60	60 - 110	FX	незадовільно	не зараховано
1 - 34	1 - 59	F	незадовільно (не допущено)	не зараховано

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про вищу освіту» (2014, зі змінами та доповненнями).
2. Закон України «Про освіту» (2017, зі змінами та доповненнями).
3. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів».
4. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
5. Наказ МОН України «Про затвердження стандартів вищої освіти».
- Наказ МОН України «Про затвердження Положення про організацію освітнього процесу у вищих навчальних закладах».
6. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти.
7. Статут НУОЗ України імені П. Л. Шупика.
8. Положення про організацію освітнього процесу в НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Основна література

1. Луцак С. М., О. Д. Литвиненко, О. Д. Турган та ін. Українська мова (запрофесійним спрямуванням) : [підручник, за програмою МОН] / С.М. Луцак, Н. П. Литвиненко, О. Д. Турган та ін. К. : ВСВ «Медицина», 2017. 360 с.
2. Кацавець Р. М. Ділова українська мова. За новим Українським правописом. Навчальний посібник. 2-ге видання. К. : Алерта, 2022. 342 с.
3. Кацавець Р. М. Ділова мова : сучасний вимір. Підручник. К. : Центр учбової літератури, 2008. 196 с.
4. Кацавець Р. М., Паламар. Мова ділових паперів. Підручник. 4-те вид., перероб. і доп. К. : Алерта, 2008. 320 с.

5. Пискач О. Д., Гоца Е.Д. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія : навчально-методичний посібник для студентів I курсу українського відділення філологічного факультету / рец. : О. В. Лавер; від. за вип. Н. Ф. Венжинович. Ужгород, 2022. 116 с.
  6. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. Навч. пос. К. : Центр учбової літератури, 2010. – 624 с.
  7. Шевчук С. В. Українське ділове мовлення: Робочий зошит-практикум. К. : Алерта, 2023. 108 с.
  8. Шевчук С. В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням : Підручник. 2-ге вид., виправлене і доповнене. К. : Алерта, 2011. 696 с.
  9. Шевчук С. В. Ділове мовлення. Модульний курс : Підручник. К. : Літера ЛТД, 2003. 448 с.
  10. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / А.К. Мойсієнко, О.В. Бас-Кононенко, В.В. Бондаренко та ін. К. : Знання, 2010. 270 с.
  11. Шевченко-Савчинська Л., Балашов К. Латиномовна медична термінологія. Київ — Медієвіст, 2015. — 302 с.
  12. Косіцька О. М., Майерс Ш. Реалізація категорії ввічливості у контексті міжкультурної комунікації: лінгвістичний аспект (на матеріалі української та англійської мов) // Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика: колективна монографія / за наук. ред. Н. Сизоненко. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. С. 85-93.
  13. Шеверун Н. В., Нікольська Н. В., Косіцька О. М. Interlingual influences and foreign borrowings in English transport terminology // Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія». Випуск 50, 2022. С. 186–193. DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.50.25>. Index Copernicus International. Категорія Б.
  14. Шеверун Н. В., Нікольська Н. В., Косіцька О. М. Structural features of English multicomponent terms into Ukrainian translation (on the basis of sublanguage of transportation organisation and transport management) // Закарпатські філологічні студії. Вип. 23. Том 2. 2022. С. 207–212. DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.23.2.40>. Index Copernicus International. Категорія Б.
- Додаткова література:
15. Davydenko Nataliia. Technology implementation and methods of socio-legal terminology diachronic analysis (based on Latin municipal law terms and national (ethnic) law terminology in the 16-17th centuries Ukrainian origin documentation) // Information Technology and Innovation for Society Development (Monograph 47). – Katowice: Publishing House of University of Technology, 2021. – 571 p. – Pp. 475-496.

Інформаційні ресурси

Сайт НУОЗ України імені П.Л. Шупика nuozu.edu.ua

Політика опанування дисципліни

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- 1) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
  - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
  - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені дисципліною задачі та тестові завдання;
  - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
  - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні) у вигляді рефератів, презентацій інших видів робіт згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
  - складати згідно з графіком поточний модульний контроль з дисципліни;
- 2) дотримуватись академічної доброчесності:
  - самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими

- освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
  - дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
  - надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із Університету.

